

VOORLOPIGE WERKINSTRUCTIE INTERNETONDERZOEK

Bij het onderzoeken van de rechtmatigheid van een verstrekte of te verstrekken uitkering moet de juistheid en volledigheid van de gegevens die een cliënt aanlevert, kunnen worden gecontroleerd en bevestigd. Hiervoor kun je relevante informatie uit open bronnen op internet gebruiken. Binnen de kaders van de Participatiewet en binnen de bestaande bevoegdheden bestaat hiervoor veel ruimte. Een gegrond vermoeden van fraude of misbruik is daarbij niet nodig. Toch zijn die ruimte en het feit dat het om 'open bronnen' gaat geen vrijbrief om vrij en onbeperkt het internet 'af te struinen'. Er gelden wel regels. Die regels vind je in deze voorlopige werkinstructie.

Momenteel wordt er op landelijk niveau gewerkt aan heldere kaders en een eenduidige werkwijze voor internetonderzoek. Om internetonderzoek in de tussentijd wel als middel te kunnen gebruiken waar dat gerechtvaardigd is, geldt voor de Gemeente Enschede deze voorlopige werkinstructie zodra de landelijke richtlijnen nog niet zijn vast gesteld.

Stappenplan

Vooraf

1. Bepaal met welk doel je internetonderzoek uit wilt voeren en waarom dit noodzakelijk is. Leg dit vast in het dossier. Beperk je onderzoek tot het gestelde doel.
2. Bepaal welke gegevens u wilt onderzoeken en/of op welke vraag u antwoord nodig hebt. Beperk u hierbij alleen tot gegevens die relevant zijn voor het vaststellen van het recht op bijstand (identiteit, leefvorm, woonsituatie, inkomen, vermogen, inzet naar arbeidstoeleiding);
3. Vraag jezelf, voordat je start met het onderzoek, af of en waarom het inzetten van internetonderzoek redelijk is om je onder 1 geformuleerde doel te bereiken. (proportionaliteit). Of zou je ook op een andere manier antwoord op je vragen kunnen krijgen? Kan het ook anders/met een minder ingrijpend middel? Dan moet je voor de minst ingrijpende manier kiezen. Je mag dan geen internetonderzoek doen. (subsidiariteit) Leg je overwegingen vast in het dossier;

Tijdens

4. Onderzoek alleen in voor iedereen vrij toegankelijke openbare bronnen;
5. Gebruik nooit je privé-account of nep-accounts, maar uitsluitend een daarvoor bedoeld Gemeente Enschede-account. Je mag niet onder een valse naam onderzoek uitvoeren.
6. Houdt er rekening mee dat je geen reactie mag uitlokken van degene die je onderzoekt. Je mag dus geen 'vrienden worden', berichten sturen of iemand gaan 'volgen' om informatie te verzamelen.

7. Voer het onderzoek uitsluitend uit vanuit de Gemeente Enschede omgeving.
8. Leg vast wanneer (dag/tijd) je onderzoek doet in een bepaald dossier. Maar ook hoe vaak je dit doet (hoe vaak check je bijv. iemands Facebook of Marktplaats-activiteiten. En hoe lang blijf je dit onderzoeken?
9. Verifieer de relevantie, herkomst en betrouwbaarheid van de gevonden gegevens. Alleen de gegevens waarvan je hebt vastgesteld en bevestigd dat ze juist en relevant zijn, mag je gebruiken;
10. Leg alleen die gegevens vast die relevant zijn voor het vaststellen van het recht op bijstand;
11. Leg vast uit welke bron de informatie afkomstig is, wanneer (dag/tijd) je die hebt verzameld en maak een screenshot/kopie (bewijs). Hierbij geldt wel dat je alleen van - voor het bepalen van het recht op bijstand - relevante informatie een screenshot mag maken.
Ongereleerde informatie of informatie die ouder is dan 1 jaar mag je niet vastleggen of gebruiken. Ook niet omdat 'het misschien in de toekomst nodig kan zijn'.

Na afloop

12. Sluit het onderzoek. Leg je rapport en de relevante bewijsstukken vast in het zaakstelsel. Vernietig alle eventuele tijdelijke onderzoeks-stukken (op andere locaties ie mail of netwerkschijven). Er mag geen schaduw dossier bestaan.
13. Informeer de betrokken inwoner over het feit dát je onderzoek hebt gedaan en wát de uitkomsten van dat onderzoek zijn.
14. Dit proces wordt steekproefsgewijs gecontroleerd door de Kwaliteitsmedewerker.

Als we ons allemaal aan deze regels houden kunnen we internetonderzoek blijven inzetten. Hierbij geldt dat het uitvoeren van internetonderzoek ook niet exclusief is voorbehouden aan Handhaving. Iedere ambtenaar in het W&I proces mag dit middel gebruiken, mits en zolang aan de in dit document gestelde voorwaarden voldaan is.

Wel is het zo dat bijv. het 'even kijken' of iemand op facebook zit of op marktplaats actief is, alleen mag als daar reden toe is. Het enkel vaststellen óf iemand een social media-account heeft voor mogelijk toekomstig gebruik is niet toegestaan.

Ook systematisch monitoren (iedere dag/week even gaan kijken of en wat er veranderd is expliciet niet toegestaan. Het vereiste dat een internetonderzoek gericht en kortdurend moet zijn blijft overeind.

Heb je vragen n.a.v. dit document? Stel ze aan je leidinggevende of de Privacy Officer van W&I.